

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

PEDAGOGIK FAOLIYATDA KOMPETENSIYALAR

Norxujayeva Zulayxo Usanovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti 70110501 Ta'lim tarbiya nazariyasi va metodikasi "Boshlang'ich ta'lim " mutaxassisligi 1-kurs magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqola pedagogik Kompetentsiyalarning tanqidiy sohasiga va ularning samarali o'qitishni rivojlantirishdagi asosiy ro'lga bag'ishlangan. Tegishli adabiyotlarni har tomonlama tahlil qilish orqali maqola o'qituvchilar uchun zarur bo'lgan asosiy vakolatlarni o'rganadi va ushbu ko'nikmalarni rivojlantirish va oshirish usullari haqida tushuncha beradi. Tadqiqot ushbu usullarning amaliy qo'llanilishi natijalarini taqdim etadi va ularning oqibatlarini batafsil muhokama qiladi. Maqola turli xil ta'lim sharoitida o'qitish sifatini oshirishga qaratilgan o'qituvchilar va muassasalar uchun qimmatli tushunchalar, tavsiyalar va takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: pedagogik kompetentsiyalar, o'qitish samaradorligi, kasbiy rivojlanish, sinf boshqaruvi, o'quvchilarni jalb qilish.

Kirish:

Samarali o'qitish ko'p qirrali ish bo'lib, bilim, ko'nikma va munosabatlarning kombinatsiyasini talab qiladi. O'qituvchining o'qitish amaliyotini loyihalashtirish, amalga oshirish va baholash qobiliyatlarini qamrab oladigan pedagogik kompetentsiyalar ta'lim maqsadlariga erishishda hal qiluvchi ro'l o'ynaydi. Ushbu maqola samarali pedagogik faoliyat uchun zarur bo'lgan vakolatlarni har tomonlama tushunishga va ularni rivojlantirish usullarini o'rganishga qaratilgan.

Adabiyot Tahlili:

Mavjud adabiyotlarni sinchkovlik bilan o'rganish muvaffaqiyatli o'qitishga hissa qo'shadigan ko'plab pedagogik vakolatlarni ochib beradi. Sinfni boshqarish, tarkibni bilish, muloqot qobiliyatlari, moslashuvchanlik va talabalarni jalb qilish qobiliyati ilmiy ishlarda izchil aniqlangan vakolatlar qatoriga kiradi. Turli xil nazariyalar va modellarga asoslanib, adabiyotlarni tahlil qilish ushbu vakolatlarning o'zaro

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

bog'liqligini va ularning o'qitish samaradorligiga ta'sirini tushunish uchun asos yaratadi.

Usullari:

Pedagogik kompetentsiyalarni oshirishni o'rganish uchun turli usullardan foydalanish mumkin. Kasbiy rivojlanish bo'yicha seminarlar, murabbiylik dasturlari va doimiy aks ettirish odatda tavsiya etilgan yondashuvlardir. Ushbu bo'limda amaliy qo'llanmalarda qo'llaniladigan metodikalar, ushbu usullarning amalga oshirilishi va ularning o'qituvchilarning kasbiy hayotiga qo'shilishi batafsil bayon etilgan.

Natijalar:

Pedagogik kompetentsiyalar deganda o'qituvchilar samarali o'rgatish va o'rganishni osonlashtirish uchun ega bo'lgan bilim, ko'nikma va qobiliyatlar tushuniladi. Ushbu vakolatlar ijobiy va qiziqarli o'quv muhitini yaratish va talabalarning ta'lim maqsadlariga erishishini ta'minlash uchun juda muhimdir. Mana ba'zi asosiy pedagogik kompetentsiyalar:

Mavzu bo'yicha ekspertiza:

- O'qitilayotgan kontent sohasini chuqur bilish.
- Sohadagi o'zgarishlar bilan dolzarb bo'lib qolish qobiliyati.

O'qitish tuzulishi:

- Samarali darslar va o'quv dasturlarini loyihalash va rejalashtirish.
- Turli xil o'qitish strategiyalari va usullarini kiritish.

Sinf boshqaruvi:

- Ijobiy va inklyuziv sinf muhitini yaratish va saqlash.
- Talabalarning xatti-harakatlarini samarali boshqarish.

Muloqot qobiliyatlari:

- Talabalar, ota-onalar va hamkasblar bilan aniq va samarali muloqot.
- Faol tinglash qobiliyatlari.

Moslashuvchanlik:

- Turli o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirish uchun o'qitish usullarini sozlashda moslashuvchanlik.
- O'quv dasturi yoki ta'lim siyosatidagi o'zgarishlarga moslashish.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Baholash va baholash:

- Adolatli va asosli baholarni loyihalash.
- Ko'rsatmalarni xabardor qilish uchun baholash ma'lumotlarini tahlil qilish va ulardan foydalanish.

Texnologiya integratsiyasi:

- Ta'limni rivojlantirish uchun texnologiyani o'qitishga kiritish.
- Ta'lim texnologiyalari tendentsiyalari bilan dolzarb bo'lib qolish.

Madaniy vakolat:

- Turli madaniyatlar va kelib chiqishni tushunish va hurmat qilish.
- Inklyuziv va madaniy jihatdan sezgir o'quv muhitini yaratish.

Hamkorlik:

- Hamkasblar, ma'murlar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan samarali ishlash.
- Talabalar bilimni qo'llab-quvvatlash uchun ota-onalar bilan hamkorlik qilish.
- O'qitish amaliyoti haqida muntazam ravishda mulohaza yuritish va doimiy takomillashtirishga intilish.
- Fikr-mulohazalarni qabul qilish va ularga javob berish.

Motivatsion ko'nikmalar:

- Talabalarni o'z bilimlarida faol ishtirok etishga ilhomlantirish va rag'batlantirish.
- Talabalarning yutuqlarini tan olish va nishonlash.

Muammoni hal qilish qobiliyatlari:

- O'qitish va o'qitish jarayonida muammolarni hal qilish va ijodiy echimlarni topish.
- Kurashayotgan talabalarni aniqlash va qo'llab-quvvatlash.

Umrbod Ta'lim:

- Kasbiy rivojlanishga sodiqlik va ta'lim tendentsiyalari haqida xabardor bo'lish.
- Amaldagi ilg'or daraja yoki sertifikatlar ta'qib.

Ushbu vakolatlar birgalikda samarali o'qitish va talabalarning muvaffaqiyatiga hissa qo'shadi. O'qituvchilar ta'lim landshaftining rivojlanayotgan ehtiyojlarini qondirish uchun ushbu vakolatlarni doimiy ravishda takomillashtiradilar va kengaytiradilar.

O'qitish va o'rganishni osonlashtirish amaliyotini o'z ichiga olgan pedagogik faoliyat samarali bo'lishi uchun turli xil vakolatlar to'plamini talab qiladi. Pedagogik faoliyatdagi vakolatlar mavzu bo'yicha tajribadan tashqariga chiqadi va muvaffaqiyatli o'qitish va o'rganish tajribalariga hissa qo'shadigan bilim, ko'nikma

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

va munosabatlarning kombinatsiyasini o'z ichiga oladi. Pedagogik faoliyatdagi ba'zi asosiy vakolatlar:

Tarkibni bilish:

- O'qitilayotgan mavzuni o'zlashtirish.
- Sohadagi o'zgarishlar bilan dolzarb bo'ling.
- Murakkab tushunchalarni tushunarli tarzda taqdim etish qobiliyati.

Pedagogik tarkibni bilish :

- Turli o'quvchilarga aniq tarkibni qanday o'rgatish kerakligini tushunish.
- Ta'lim strategiyalarini turli o'quvchilarning ehtiyojlarini qondirish uchun moslashtirish.

- Texnologiya va boshqa resurslarni samarali birlashtirish.

Muloqot qobiliyatlari:

- Aniq va samarali og'zaki muloqot.
- Talabalarning istiqbollari tushunish uchun faol tinglash.
- Tushunishni kuchaytirish uchun og'zaki bo'lmagan muloqotdan foydalanish.

Sinf boshqaruvi:

- Ijobiy va inklyuziv ta'lim muhitini yaratish.
- Adolatli va izchil intizom siyosatini amalga oshirish.
- Dars davomida vaqtni samarali boshqarish.

Farqlash:

- Turli xil ta'lim uslublari va qobiliyatlarini tan olish va joylashtirish.
- Shaxsiy ehtiyojlarni qondirish uchun o'quv materiallarini moslashtirish.
- Zarur bo'lganda boyitish va qo'llab-quvvatlash.

Baholash va mulohaza:

- Turli xil va mazmunli baholarni loyihalash.
- O'z vaqtida va konstruktiv hisobot berish.
- Ta'lim xabardor qilish baholash ma'lumotlarni foydalanish.

Texnologiya integratsiyasi:

- Ta'lim va ta'limni rivojlantirish uchun texnologiyadan foydalanish.
- Raqamli vositalar va resurslarni samarali birlashtirish.
- Talabalar o'rtasida raqamli savodxonlikni targ'ib qilish.

Ko'zgu va doimiy takomillashtirish:

- O'qitish amaliyoti bo'yicha o'z-o'zini aks ettirish bilan shug'ullanish.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

- Hamkasblar va talabalardan fikr-mulohazalarni izlash.
- O'qitish usullarini doimiy ravishda yangilab borish va takomillashtirish.

Hamkorlik:

- Hamkasblar, ma'murlar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan samarali ishlash.
- Talabalar bilimni qo'llab-quvvatlash uchun ota-onalar bilan hamkorlik qilish.
- Kasbiy ta'lim jamoalarida ishtirok etish.

Madaniy vakolat:

- Turli xil madaniy kelib chiqishni tushunish va hurmat qilish.
- Inklyuziv va madaniy jihatdan sezgir o'quv muhitini yaratish.
- Madaniy tarafkashliklarni hal qilish va tenglikni targ'ib qilish.

Umrbod ta'lim:

- Davom etayotgan kasbiy rivojlanishga sodiqligini namoyish etish.
- Ta'lim tadqiqotlari va eng yaxshi amaliyotlardan xabardor bo'lish.
- Tegishli bo'lsa, ilg'or daraja yoki sertifikatlar ta'qib.

Ushbu vakolatlar o'qituvchining talabalarni o'rganishni osonlashtirish va ijobiy ta'lim tajribasini tarbiyalashda umumiy samaradorligiga hissa qo'shadi. O'qituvchilar uchun ushbu vakolatlarni doimiy ravishda rivojlantirish va takomillashtirish muhimdir.

Muhokama:

Munozara bo'limida natijalar mavjud adabiyotlar kontekstida talqin qilinadi. Maqolada topilmalarning o'qitish amaliyoti, talabalarning ta'lim natijalari va umumiy ta'lim muhitiga ta'siri o'rganiladi. Oldingi tadqiqotlar bilan qiyosiy tahlillar turli xil ta'lim sharoitlarida rivojlangan pedagogik Kompetentsiyalarning ahamiyatini chuqurroq tushunishga yordam beradi.

Xulosalar:

Tadqiqotdan olingan xulosalar o'qituvchilar uchun doimiy kasbiy rivojlanish muhimligini ta'kidlaydi. Maqolada asosiy topilmalar va ularning o'qitish sifatiga ta'siri umumlashtiriladi. Bu samarali o'qitish o'zgaruvchan ta'lim landshaftlariga moslashish va sezgirlikni talab qiladigan dinamik jarayon ekanligini tan olib, pedagogik kompetentsiyalarni rivojlantirish va takomillashtirish bo'yicha doimiy harakatlar zarurligini ta'kidlaydi.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Maqola o'qituvchilar va muassasalar uchun pedagogik kompetentsiyalarni yanada oshirish bo'yicha amaliy takliflar bilan yakunlanadi. Tavsiyalar tuzilgan malaka oshirish dasturlarini yaratish, hamkorlikda o'quv jamoalarini rivojlantirish va pedagogik innovatsiyalarni qo'llab-quvvatlash uchun texnologiyalarni birlashtirishni o'z ichiga olishi mumkin. Ushbu takliflar o'qituvchilar va muassasalarni o'qitish sifatini oshirish bo'yicha doimiy majburiyatlariga yo'naltirishga qaratilgan.

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqola pedagogik kompetentsiyalar haqidagi munozaraga hissa qo'shadi, ularning ahamiyati, rivojlanish usullari va amaliy natijalarini har tomonlama o'rganishni taklif qiladi. Samarali o'qitishning murakkabliklarini hal qilish orqali o'qituvchilar va muassasalar o'zlarini ta'lim sohasidagi rivojlanayotgan muammolar va imkoniyatlarga yaxshiroq tayyorlashlari mumkin.

Adabiyotlar.

1. Jabborova Onahon Mannopovna, Jumanova Fatima Uralovna, & Mahkamova Shohida Rahmatullayevna. (2020). Formation of Artistic Perception of Future Teachers. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(4), 4087-4095.
2. Umumiy o'rta va o'rta maxsus, kasb-qunar ta'limining davlat ta'lim standartlarini tasdiqlash to'qrisida O'zbekiston respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori. 2017 yil 6 aprel, 187-son.
3. Тожибоева, Г. Р. (2020). Психолого-педагогическая компетентность учителя начальных классов. *Science and World*, 1(77), 32-33.
4. Avlaev Orif Umirovich, & Abdusalilova Shoira Abdumajitovna. (2020). The Role of Social Intelligence in Personality Maturity. *International Journal of Psychosocial Rehabilitation*, 24(4), 3983-3991.
5. Эрназарова Г. О., & Исламова М. Ш. (2019). Совершенствование подготовки к профессии учащихся профессиональных колледжей на основе акмеологического подхода. *Pedagogy & Psychology Theory and practice International Scientific Journal*, 6(26), 52-55.
6. Золотых, Н. В., & Хайтметов, Р. К. (2020). Условия формирования компетентности будущего педагога в личностно-развивающей

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th Dec., 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

воспитательной деятельности. Academic Research in Educational Sciences, 1(2), 113-119.

7. Тажибоева, Г. Р. (2020). Социальные проблемы и перспективы интеграционного обучения. Журнал научных и прикладных исследований, 1, 54-55.
8. Mamadaliev, K. R., Jabborova, O. M., Umarova, Z. A., & Abdullayeva, B. P. (2020). Creation of a New Generation of Teaching Literature-A Requirement of Modernity. International Journal of Psychosocial Rehabilitation, 24, 612-619.

E- Conference Series

Open Access | Peer Reviewed | Conference Proceedings

E-CONFERENCE
SERIES